

Adnan ERTÜRK
Başkan
Gelir İdaresi Başkanlığı
Ankara

İstanbul, 5 Şubat 2015
Ref: ZAY/gu /15-205

Sayın ERTÜRK,

Kamuoyunun görüşüne sunulan 6518 sayılı Kanun’la 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa eklenen 5/B maddesinin uygulanması ile ilgili açıklamalara yer verilen 9 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğ Taslağı tarafımızca incelenmiş olup, görüşlerimiz aşağıda değerlendirmelerinize sunulmaktadır.

Söz konusu Tebliğ Taslağı’nda tarafınızla gerçekleştirilen toplantılar esnasında dile getirilen birçok hususa değinildiğini ve talep edilen kimi hususlara açıklık getirildiğini memnuniyetle görmekteyiz. Bu anlamda Tebliğ’in, ülkemizde fikri hakların ticarileştirilmesine yönelik verilecek teşvik için gerekli zemini sağlamada önemli bir adım olduğuna inanıyoruz. Bununla birlikte söz konusu istisna hükümlerinin hedefine ulaşması açısından oldukça önemli bulduğumuz bir hususu aşağıda dikkatinize sunmak isteriz.

1) Türkiye’deki teknoloji transferini en fazla teşvik edecek hususlardan birisi Türkiye’de yapılmış Ar-GE çalışmaları sonucunda ortaya çıkan buluşlar dolayısıyla yurt dışında alınan patentler için verilmiş lisansların ya da bu patent devirlerinin/satışlarının teşvik kapsamına dahil edilmesi olacaktır. Taslağın, 5.14.1. maddesi altındaki 2 paragrafın, 3. ve 4. maddelerinde “yurtdışındaki gerçek ve tüzel kişilere” ifadeleri yer almaktadır. Ancak bu ifadeden yola çıkarak; Ar-Ge’si Türkiye’de yapılmış, Türkiye’de ve yurtdışında rüçhan hakkı ile birbirine bağlı olan yurtdışı patentlerin lisanslanması ya da devir edilmesi/satılması durumunda elde edilecek gelirlerin de teşvik kapsamında olduğu yorumuna gitmek mümkün gözükmemektedir. Zira, Taslağın geri kalanında da sadece Türk mevzuatı ve Türkiye patentlerinden söz edilmektedir. Ayrıca, Türkiye’de geliştirilen teknolojinin transfer edilebilmesini destekleyebilmesi adına, yurtdışında alınmış patentlerden elde edilecek gelirlerin de teşvik kapsamına alınması önerilmektedir. Bu kapsamda 30 Aralık 2014 tarihinde tarafınıza iletmış olduğumuz “6518 Sayılı Kanun Kapsamında İkincil Düzenlemelere İlişkin TÜSİAD Önerileri” dokümanındaki ilgili bölümleri ekli dokümanda tekrar değerlendirmelerinize sunmaktayız.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeancommerce.org

www.tusiad.org

2) Bilindiği üzere, TPE faydalı model belgesini verirken, buluşun araştırma raporu olmasına ilişkin bir bilgi 551 sayılı KHK’da yer almamaktadır. Yani, araştırma raporu olumsuz gelse de faydalı model belgesi verilebilmektedir. Kurumlar Vergisi Genel Tebliği Taslağının 5.14.1 kısmında geçen;

“Faydalı model belgesi, TPE tarafından araştırma raporu sonucunda verilmiş faydalı model belgesini” ifadesinde, gelen araştırma raporunun olumlu veya olumsuz olması hususu muğlakta kalmaktadır. Bu nedenle ifadenin *“Faydalı model belgesi, TPE tarafından **olumlu gelmiş** araştırma raporu sonucunda verilmiş faydalı model belgesini”* olarak değiştirilmesinin önemli olduğunu düşünmekteyiz.

3) Kurumlar Vergisi Genel Tebliği Taslağının 5.14.4.1 kısmının son paragrafında,

*“Mükellefler, Gelir İdaresi Başkanlığına verilerin ön değerlendirme raporunda yer alan tahmini değer dikkate alınarak istisnadan yararlanmaya başlayabileceklerdir. Ancak, yararlanılan istisna tutarının, vergi müfettişleri tarafından düzenlenen değerlendirme raporunda patent veya faydalı model belgesine ilişkin tespit edilen değere göre mükelleflerin yararlanabileceği azami istisna tutarından fazla olması halinde, haksız yere yararlanılan tutar nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler **vergi ziyai cezası ve gecikme faizi ile birlikte mükelleften aranacaktır.**”*

belirtilmektedir. Burada, Vergi müfettişlerinin düzenleyeceği değerlendirme raporunun hazırlanma süresiyle ilgili bir bilgi yer almamaktadır. Örneğin, firmanın hazırladığı değerlendirme raporunda belirtilen değer, vergi müfettişinin belirlediği değerden fazla olması durumunda firma, vergi müfettişi raporu 1 aylık bir süre içerisinde hazırlarsa, 1 aylık vergi cezası ve gecikme faizi ödeyecekken, vergi müfettişinin 1 yıllık bir süre içerisinde iletmesi durumunda 1 yıllık vergi cezası ve gecikme faizi ödemek durumunda kalacaktır. Dolayısıyla, mümkün olan en kısa sürenin belirlenmesi ve bu sürenin Tebliğ’de açıklanması söz konusu belirsizliğin giderilmesi açısından yararlı olacaktır.

4) Tebliğ Taslağı’nın 5.14.4.1.d kısmında *“değer tespitinde mükellefler yukarıda sayılan yöntemlere ilaveten hesaplamaya dayalı diğer yöntemleri de kullanabilirler.*” şeklinde belirtilmektedir. Böyle bir durumda, yani, mükellefin, Gelir İdaresi Başkanlığı’na, bir patent/faydalı model için birden fazla değerlendirme yöntemi, dolayısıyla birden fazla değer ile başvurması halinde hangi değer göz önünde bulundurularak işlemlere başlanacağına ilişkin bir bilginin Tebliğ’e eklenmesinde fayda bulunmaktadır. Bu noktada, birden fazla değerlendirme yöntemi kullanıldı ise seçimin hak sahibine bırakılması ve değerlendirme raporunda tek bir değer ile başvurulmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

5) Yukarıda belirtilenlere ek olarak, EK 3 Madde 2’de belirtilen “Patente/faydalı

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@european-chamber.com

www.tusiad.org

modele ilişkin beklentiler” ifadesi ile kastedilenin net bir şekilde açıklanmasını önermekteyiz.

Bu vesileyle süreç boyunca sunduğunuz yakın çalışma ortamı ve işbirliğiniz için teşekkür eder, ülkemizde fikri hakların gelişmesi ve yaygınlaşması adına yürütülecek tüm çalışmalara katkı sunmaya hazır olduğumuzu bir kez daha belirtmek isterim.

Saygılarımla,

(Orijinali imzalıdır.)

Zafer A. YAVAN
Genel Sekreter

EK 1: 9 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğ Taslağına İlişkin TÜSİAD Görüşü

Bilgi: İmral Duran Gelir İdaresi Daire Başkanı
Fazıl Boyraz Gelir İdaresi Grup Başkanı V.

İstanbul

Meşrutiyet Caddesi,
No:46 Tepebaşı 34420
İstanbul - Türkiye
T +90 (212) 249 19 29
F +90 (212) 249 13 50
E tusiad@tusiad.org

Ankara

İran Caddesi No: 39/4
Gaziosmanpaşa 06700
Ankara - Türkiye
T +90 (312) 468 10 11
F +90 (312) 428 86 76
E ankoffice@tusiad.org

Brüksel

Avenue des Gaulois, 13
B - 1040 Brussels
T +32 (2) 736 40 47
F +32 (2) 736 39 93
E bxloffice@tusiad.org

Washington, D.C.

2101 L Street NW, Suite 800
Washington, DC 20037 - USA
T +1 (202) 776 77 70
F +1 (202) 776 77 71
E usoffice@tusiad.org

Berlin

Märkisches Ufer, 28
Berlin 10179 Germany
T +49 (30) 28 878 6300
F +49 (30) 28 878 6399
E berlinoffice@tusiad.org

Paris

33, rue Galilée 75116
Paris - France
T +33 (1) 44 43 55 35
F +33 (1) 44 43 55 46
E parisoffice@tusiad.org

Pekin

European Union Chamber of
Commerce in China
Beijing Lufthansa Centre
Office C-319, 50 Liangmaqiao Road,
Chaoyang District Beijing 10025 P.R. C
T +86 (10) 6462 2066 ext. 65/51
F +86 (10) 6462 320
E tusiad.china@europeananchamber.com

www.tusiad.org

9 SERİ NO.LU KURUMLAR VERGİSİ GENEL TEBLİĞ TASLAĞINA İLİŞKİN TÜSİAD GÖRÜŞÜ ¹

Türkiye’de Gerçekleştirilen AR-GE Faaliyetleri Neticesinde Ortaya Çıkan Buluşa İlişkin İstisnanın Uygulanmasında Aranılan Koşulların Coğrafik Olarak Dağılımı ve Bunun İstisnaya Etkisi

1. Patent Korumasının Sağlandığı Yer Yönünden

a) EPC ve PCT kapsamında Türkiye’de tescillenen patentlerle ilgili kazançların durumu:

Ar-Ge çalışmaları Türkiye’de gerçekleştirilmiş bir buluşa, Türkiye’de yapılan patent/faydalı model başvurusu rüçhan gösterilerek, başka ülkelerde rüçhanlı patent başvurusu yapılması ve patent alınması hukuken mümkündür ve uygulamada da çeşitli sebeplerle yoğun olarak başvuru bir yoldur. Bu şekilde, Türkiye’de patent başvurusu yapılmış bir buluş için diğer bir ülkeden de rüçhan yoluyla patent alınması durumunda;

i) Türkiye’de başvurusu devam eden veya belge almış patente/faydalı model ile aynı patent ailesine ait diğer ülke patentinin satışı veya lisanslanması gibi durumlardan dolayı elde edilecek kazançların da istisnadan faydalanabilmesi,

ii) Türkiye’de başvurusu devam eden veya belge almış patente/faydalı model ile aynı patent ailesine ait diğer ülke patentinin, bu diğer ülke mevzuatından dolayı Türkiye rüçhanından farklı istemlerle yayınlanmış olmasının istisna uygulamasına engel olmaması,

gerekmektedir. Dolayısıyla Tebliğ metninde “Ar-Ge çalışmaları Türkiye’de yapılmış olmak kaydıyla, Türkiye’deki patent veya faydalı model ile aynı patent ailesine ait yurtdışı patentlerinden (rüçhanlı patent başvurusu veya PCT sonrası ulusal aşamaya geçiş yoluyla aynı patent ailesine dahil olan ve aynı buluşu koruyan patent veya faydalı modellerden) elde edilen lisans ve devir bedellerinin de istisna kapsamında olacağının” belirtilmesi konuya açıklık verecektir.

Keza, Ar-Ge faaliyetleri Türkiye’de yapılmış olmak şartıyla, örneğin patent/faydalı modele ilişkin ilk başvuru direkt olarak Avrupa Patent Sözleşmesi (EPC) ve/veya Uluslararası Patent Sistemi (PCT) kapsamındaki ülkelerde veya koruma konusunda Türkiye’ye karşılıklılık veren sair herhangi bir ülkede yapılmış olan ve bilahare bu başvurulardan rüçhan alan Türk patentlerinin/faydalı modellerinin de istisna kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bunun yanı sıra, yine Türkiye’de gerçekleştirilen Ar-Ge, yenilik ve yazılım faaliyetleri sonucunda ortaya çıkmış olmak kaydıyla, Avrupa Patent Sözleşmesi (EPC) ve/veya

1. 30 Aralık 2014 tarihinde Gelir İdaresi Başkanlığı’na iletilen “6518 Sayılı Kanun Kapsamında İkincil Düzenlemelere İlişkin Tüsiad Görüşü”nün, Tebliğ Taslağı’na ilişkin kısmını içermektedir.

Uluslararası Patent Sistemi (PCT) kapsamında ilk başvurusu Türkiye’de yapılarak TPE nezdinde tescil edilmiş olan patentlerin de bu ifade kapsamına girmesi gerektiği açıktır. Zira bu patentler de Türkiye’de tescil işlemlerinin tamamlanmasının ardından 551 sayılı KHK kapsamında korunan patentler arasına girmektedir. Tebliğ hükümlerinin bu hususlara açıklık vermesi gerekmektedir.

b) Türkiye’de geliştirilerek patent veya faydalı model belgesine bağlanan buluşlarla aynı aileden olan diğer ülke patentlerine bağlı kazançların durumu

İlgili Kanun ile Türkiye’de gerçekleştirilen Ar-Ge çalışmalarının sonuçlarının Türkiye’de (de) patentlenmesi teşvik edilmektedir. Dolayısıyla Türkiye’de patent tescili yapılmış olmadıkça bir istisna uygulamasının söz konusu olmayacağı kanun metninden anlaşılmaktadır. Yine kanun metninden, bu istisnanın sağlanmasında iki yolun gündeme gelebileceği görülmektedir: patentin kullanıldığı ürünün Türkiye’de gerçekleştirilen bir üretimde kullanılması veya patentin kendisinin kazanç getirici bir işleme doğrudan konu edilmesi (devir veya lisans verme işlemleri gibi). Türkiye’de patent alındıktan sonra Türkiye’de üretilen tüm ürünler, nerede satışa sunulduğuna bakılmaksızın teşvikten yararlanacaktır. Aynı şekilde, patentin devir veya lisans vermeden doğan gelirlerinin yurt içinde veya yurt dışında doğmasının da önemi olmayacaktır.

Dolayısıyla Ar-Ge çalışmaları Türkiye’de gerçekleştirilen ve Türkiye’de patentlenen buluşlar için, bilahare, aynı aileden olmak üzere yurt dışından alınan diğer ülke patentlerinden doğan kazançların da (üretimi yurt dışında yapılmış patentli ürünlerin satış kazançları hariç olmak üzere) istisna kapsamında olacağı açıktır. Bu hususun Tebliğ metninde de belirtilmesinde yarar vardır.

2. Yurtdışında Elde Edilen Kazançlar Yönünden

Ar-Ge çalışmaları Türkiye’de yapılan ve Türkiye’de patent veya faydalı model belgesine bağlanan buluşlardan Kanun metninde öngörülen suretlerle sağlanan kazançlar istisna kapsamında olacaktır. Ar-Ge faaliyeti Türkiye’de yapıldığı sürece, buluşun Türkiye’de patent veya faydalı model belgesine bağlanması aşamasının, önceki bölümlerde sıralandığı şekilde;

- i) önce Türkiye’de tescillenip bilahare buluşun rüçhan yoluyla yurt dışında patentlenmiş olmasının ya da,
- ii) önce Türkiye’de patentlenmiş olup bilahare bu buluşla aynı aileden olan diğer ülke patentlerine bağlanmasının veya,
- iii) ilk başvurusu direkt olarak Avrupa Patent Sözleşmesi (EPC) ve/veya Uluslararası Patent Sistemi (PCT) kapsamındaki ülkelerde veya koruma konusunda Türkiye’ye karşılıklılık veren sair herhangi bir ülkede yapılmış olup bilahare bu başvurulardan rüçhan alarak Türkiye’de yapılmış olmasının,

bu buluşlara bağılı kazançlara uygulanacak istisnaya etkisi olmayacaktır. Dolayısıyla, yukarıdaki durumların tamamı için, KVK'nun 5/B maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bendinde belirtilen şekillerde elde edilen kazanç ya da kazanç kısımlarının istisnadan yararlanacağı söylenebilmelidir.